

PROGRAM PRAKTYKI ZAWODOWEJ NA KIERUNKU PRACA SOCJALNA

do programu studiów obowiązującego od semestru letniego 2020/2021

*(uwzględniający uwagi zawarte w raporcie PKA z dnia 15.09.2020
– data wpływu dokumentu: 21.09.2020 oraz Stanowisko interpretacyjne nr 3/2020
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 21 maja 2020 r.)*

Praktyki stanowią integralną część programu kształcenia studentów na kierunku *Praca socjalna*. Głównym ich celem jest zapoznanie studenta z działalnością instytucji/organizacji ze szczególnym uwzględnieniem jej funkcjonowania. Praktyka ma pomóc w praktycznym zastosowaniu wiedzy oraz zdobyciu nowych umiejętności przydatnych w przyszłej pracy zawodowej.

I. Program praktyk zawodowych obejmuje:

1. Zapoznanie się z zasadami funkcjonowania i organizacji instytucji przyjmującej na praktykę zawodową - system organizacji pracy; system komunikacji i obiegu informacji, dokumentacja, w tym podstawy prawne działalności, regulamin, statut, przepisy bhp i p.poż. oraz przepisy dotyczące zachowania tajemnicy służbowej i ochrony danych osobowych.
2. Zdobycie wiedzy na temat instytucji i zasad jej funkcjonowania z uwzględnieniem praktycznych aspektów działalności instytucji pomocy społecznej w danym sektorze i współpracy międzysektorowej.
3. Zapoznanie się ze stosowanymi w jednostce metodami zarządzania, a także kryteriami oceny sprawności funkcjonowania organizacji.
4. Zapoznanie ze stosowanymi w instytucji formami wsparcia osób i rodzin wspomaganych, metodami, technikami i narzędziami wsparcia oraz zasadami ich wykorzystania.
5. Zdobycie praktycznych umiejętności diagnozowania i rozwiązywania problemów osób, rodzin i grup wspomaganych korzystających ze wsparcia instytucji działającej w sferze pomocy społecznej i pracy socjalnej.

6. Zapoznanie się z realizowaną strategią instytucji, metodami oddziaływania na klientów, a także z zasadami współpracy instytucji przyjmującej na praktykę z różnymi grupami interesariuszy.
7. Kształcenie praktycznych umiejętności efektywnej komunikacji, negocjacji oraz pracy w zespole.
8. Kształtowanie konkretnych umiejętności zawodowych związanych bezpośrednio z miejscem odbywania praktyki.
9. Zebranie niezbędnych informacji i materiałów do przygotowania pracy dyplomowej.

II. Cele praktyki zawodowej:

Opanowanie umiejętności stosowania posiadanej wiedzy w rozwiązywaniu konkretnych problemów praktycznych, nawiązywanie bezpośrednich kontaktów z potencjalnymi pracodawcami, poznanie zadań i sposobu funkcjonowania różnego rodzaju podmiotów, instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej i pracy socjalnej oraz wykształcenie umiejętności identyfikowania pojawiających się problemów w działalności pomocowej. Zadaniem praktyki zawodowej jest stworzenie warunków do pogłębiania wiedzy uzyskanej podczas zajęć i konfrontowania jej z praktyką, umożliwienie bezpośredniego pozyskiwania informacji, kształtowania umiejętności i zdobywania doświadczenia, które posłużą osiągnięciu kompetencji absolwenta *pracy socjalnej*.

Szczegółowe cele praktyki to:

1. Poszerzenie, pogłębienie i weryfikacja wiedzy teoretycznej zdobytej w trakcie studiów i wykorzystanie jej w działalności praktycznej, w szczególności wiedzy dotyczącej procedur, form oferowanego wsparcia, metod, technik i narzędzi wykorzystywanych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej oraz innych instytucjach działających w sferze szeroko rozumianej pomocy społecznej.
2. Nabycie umiejętności właściwego dobierania metod, technik i innych rozwiązań w celu projektowania działań społecznych i generowania sposobów rozwiązywania konkretnych problemów społecznych.
3. Nabycie kompetencji do samodzielnego, profesjonalnego i etycznego funkcjonowania w strukturach pomocy społecznej oraz umiejętności przyjmowania właściwej roli i wykorzystywania zdobytej wiedzy do wykonywania zadań zawodowych z jednoczesnym uświadomieniem potrzeby i konieczności ciągłego samokształcenia.
4. Poznanie struktur i mechanizmów funkcjonowania organizacji oraz instytucji sektora publicznego, prywatnego, organizacji pozarządowych oraz możliwości współpracy

międzysektorowej w obszarze pomocy społecznej i rozwiązywania problemów społecznych.

5. Kształtowanie umiejętności niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej, w tym m.in. umiejętności: analitycznych, organizacyjnych, pracy w zespole, nawiązywania kontaktów, prowadzenia negocjacji, mediacji, itp..
6. Przygotowanie studenta do samodzielnej pracy i odpowiedzialności za powierzone mu zadania, efektywnego i etycznie odpowiedzialnego działania w życiu społeczno – zawodowym.
7. Kształtowanie umiejętności niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej.
8. Kreowanie kompetencji personalnych i społecznych poprzez kontakt z pracownikami instytucji przyjmującej na praktykę zawodową, oraz instytucji, organizacji, przedsiębiorstw społecznych i innych podmiotów, z którymi instytucja przyjmująca współpracuje.
9. Stworzenie dogodnych warunków do aktywizacji zawodowej studentów na rynku pracy.
10. Kształtowanie podmiotowości i aktywności indywidualnej studentów oraz rozwijanie umiejętności współpracy i kreatywności.

III. Miejsce odbywania praktyk zawodowych

Miejsce odbywania praktyk proponowane jest przez studenta i zatwierdzone (na skierowaniu na praktyki) przez uczelnianego opiekuna praktyk, którym jest nauczyciel akademicki prowadzący seminarium dyplomowe. Co do zasady, miejsce (podmiot), w którym będą odbywane praktyki zawodowe dyplomowe (w V semestrze studiów), ma być związane z opracowaniem tematu pracy licencjackiej.

Praktyki na kierunku *praca socjalna* mogą być realizowane:

- 1) w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej - regionalny ośrodek polityki społecznej, powiatowe centrum pomocy rodzinie, ośrodek pomocy społecznej, dom pomocy społecznej, placówkę specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, ośrodek wsparcia i ośrodek interwencji kryzysowej;
- 2) w jednostkach organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej - jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia

dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;

- 3) w instytucjach, ustawowo powołanych do realizacji zadań z zakresu ochrony zdrowia, rozwiązywania problemów społecznych, profilaktyki i terapii uzależnień, poradnictwa, w tym dla rodzin i osób współuzależnionych, w szczególności w jednostkach organizacyjnych właściwych w sprawach reintegracji zawodowej i społecznej, zatrudnienia socjalnego, rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, zatrudnienia socjalnego, w szpitalach, zakładach karnych, które zatrudniają lub mogą zatrudniać pracowników socjalnych do wykonywania zadań tych jednostek w zakresie pomocy społecznej (lub, z którymi ośrodki pomocy społecznej ściśle współpracują z w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej);
- 4) w organizacjach pozarządowych określonych w *Ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*, realizujące zadania statutowe pomocy społecznej, w tym w zakresie pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób; wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej; działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- 5) w podmiotach sektora prywatnego, realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej (np. prywatnych domach pomocy społecznej).

Praktyki mogą być też odbywane w innych podmiotach, pod warunkiem, że zakres wykonywanych w ramach jej odbywania zadań, jest zgodny z programem studiów.

IV. Wymiar czasowy praktyki zawodowej

Praktyki odbywają się zgodnie z planem studiów na kierunku praca socjalna i trwają 6 miesięcy, w łącznym wymiarze 720 godzin zegarowych, co odpowiada 960 godzinom lekcyjnym. W trakcie IV semestru studenci realizują praktykę zawodową kierunkową w wymiarze 400 godzin lekcyjnych (10 tygodni), a w V semestrze – praktykę zawodową dyplomową w wymiarze 560 godzin lekcyjnych (14 tygodni).

V. Zagadnienia uwzględniane w raporcie z praktyki zawodowej

Warunkiem zaliczenia praktyki zawodowej jest przedstawienie przez studenta i zatwierdzenie przez Opiekuna praktyk zawodowych raportów z realizacji wyznaczonych zadań. Ze względu na formę dzieloną praktyki zawodowej, studenci zobowiązani są do złożenia raportów w każdym semestrze, w którym odbywa się praktyka. Raporty stanowią bowiem podstawę do wystawienia ocen za przedmiot praktyka zawodowa w semestrze IV i V.

W przygotowywanych i przedkładanych przez studenta *Raportach z praktyki zawodowej* muszą być uwzględnione następujące elementy:

Nr	Zadanie	Symbol efektu uczenia się
1.	<p>Ogólna charakterystyka instytucji/organizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opis funkcjonowania jednostki organizacyjnej pomocy społecznej lub instytucji/organizacji zajmującej się pomocą na rzecz osób i rodzin: struktura i organizacja instytucji, podstawy prawne funkcjonowania, zadania i obowiązki wynikające z pracy socjalnej /opiekuńczo-wychowawczej i szeroko rozumianej pomocy społecznej, rodzaj świadczonych przez placówkę/instytucję usług, charakterystyka osób i rodzin korzystających z pomocy instytucji/placówki, rodzaje udzielanej pomocy społeczno-ekonomicznej, socjalnej i psychologiczno-pedagogicznej oraz zasad jej przyznawania; – metody, techniki i narzędzia wsparcia wykorzystywane w instytucji. 	<p>K_W06 K_W07 K_W010</p>
2.	<p>Informacje o przebiegu praktyki zawodowej oraz o aktywności studenta ze wskazaniem uczestnictwa w działaniach podejmowanych przez placówkę/instytucję, w tym dotyczących zapoznania się z dokumentacją instytucji i pracownika socjalnego, drukami, kwestionariuszami wywiadu, oświadczeniami, kontraktami socjalnymi, itp.</p>	<p>K_U18</p>
3.	<p>Informacje dotyczące przebiegu pracy „w terenie”, o ile do zadań instytucji należy prowadzenie środowiskowej pracy socjalnej, lub pracy z osobami korzystającymi z pomocy instytucji w środowisku zamieszkania (np. obserwacja działań pracownika socjalnego, bezpośredni udział w zadaniach pracownika socjalnego lub innych pracowników instytucji zajmujących się udzielaniem pomocy, samodzielne rozwiązywanie bieżących spraw wynikających z zadań instytucji).</p>	<p>K_U07 K_U15</p>
4.	<p>Informacja o zgromadzonych materiałach, wiedzy i innych zasobach pozyskanych przez studenta w trakcie praktyki zawodowej, niezbędnych do przygotowania pracy dyplomowej.</p>	<p>K_U07</p>
5.	<p>Analiza zdobytej wiedzy i umiejętności w trakcie praktyki oraz ocena własnej pracy i jej efektów na rzecz podopiecznych instytucji/organizacji.</p>	<p>K_K02 K_K03</p>
6.	<p>Wnioski i rekomendacje dla instytucji/organizacji.</p>	<p>K_K03</p>